

16 OCT 2019

M. A. SEM – 3 Examinations: October 2019

History Paper – 9

Code: 8859

Seat no:

Indian Archaeology, Epigraphy, Numismatics, Museology & Archives

Time 2.30 Hour's

Total: 70

- પ્ર.૧ A. પુરાતત્વવિદ્યાનું ભારતીય ઇતિહાસમાં યોગદાન વર્ણવો. 14
અથવા
- પ્ર.૧ A. (1) કલા અને સ્થાપત્યનાં લક્ષણો જણાવો.
(2) અભિલેખો એટલે શું? તેનાં પ્રકારો જણાવો.
- પ્ર.૧ B. નીચેનાં પ્રશ્નોનાં એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (કોઈપણ ચાર) 04
1. ભારતમાં પુરાતત્વખાતાની શરૂઆત કયારે થઈ.
 2. ભારતમાં પુરાતત્વવિદ્યાની મદદથી ગુજરાતમાં પ્રથમ કઈ સાઈટ શોધી કાઢવામાં આવી હતી?
 3. લોથલનું હડપ્પીયનગર કઈ નદી પાસે આવેલ છે?
 4. સિંધુ સભ્યતાની શોધ કયા વર્ષમાં થઈ હતી?
 5. ગુજરાતનાં મદિરો કઈ શૈલીનાં છે?
 6. ધોળાવીરાની હડપ્પાની સાઈટ કોના દ્વારા શોધવામાં આવી હતી?
- પ્ર.૨ A. ભારતીય ઇતિહાસમાં શિલાલેખોનું પ્રદાન જણાવો. 14
અથવા
- પ્ર.૨ A. (1) ગિરનારનાં શિલાલેખનું ઐતિહાસિક મુલ્ય વર્ણવો.
(2) પ્રાચીન ભારતમાં સિકકાનો વિકાસ જણાવો.
- પ્ર.૨ B. નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (કોઈપણ ચાર) 04
1. મૂર્તિ પર કોતરેલ લખાણને કયા પ્રકારનો લેખ કહેવામાં આવે છે.
 2. મકાન પર કેવા પ્રકારનો લેખ મૂકવામાં આવે છે તેને શું કહેવાય?
 3. લાંકડા પર કોતરેલા લખાણના લેખને શું કહેવાય?
 4. ગિરનારનો શિલાલેખ ઉકેલનાર કોણ હતો?
 5. પ્રયાગ પ્રશસ્તી કયા આવેલી છે.
 6. રૂપિયાના ચલણના સીકકામાં કયા અભિલેખનો ભાગ દર્શાવાય છે.
- પ્ર.૩ A. ભારતીય ઇતિહાસમાં સિકકાનું મુલ્ય જણાવો. 14
અથવા
- પ્ર.૩ A. (1) ગુપ્તકાલનાં સિકકાનો ઇતિહાસ જણાવો.
(2) સંગ્રહાલયની વિવિધ કામગીરી ટૂંકમાં જણાવો.
- પ્ર.૩ B. નીચેના પ્રશ્નોનાં એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (કોઈપણ ત્રણ) 03
1. સોનાનાં સિકકાને શું કહેવામાં આવે છે?
 2. સિકકાશાસ્ત્રનો અભ્યાસ કઈ સંસ્થા કરે છે?
 3. ભારતમાં સૌપ્રથમ સોનાના સિકકા પાડનાર રાજાનું નામ જણાવો?
 4. હૈદરાબાદનાં સંગ્રહાલયનું નામ જણાવો?
 5. દિલ્હીનું સંગ્રહાલય કઈ કક્ષાનું સ્થાન ધરાવે છે?

પ્ર.૪ A. સંગ્રહાલય એટલે શું ? ઈતિહાસમાં તેનું યોગદાન જણાવો. 14
અથવા

પ્ર.૪ A. (1) દફતર વિધાનો પ્રારંભ અને વિકાસ વર્ણવો.

(2) દફતર વિધાનું ઈતિહાસમાં મુલ્ય જણાવો.

પ્ર.૪ B. નીચેના પ્રશ્નોનાં એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (કોઈપણ ત્રણ) 03

1. ભાવનગરમાં આવેલું સંગ્રહાલયનું નામ જણાવો ?
2. વડોદરા સંગ્રહાલયની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?
3. રાજકોટનું સંગ્રહાલય ક્યાં સ્થળે આવ્યું છે ?
4. મરાઠા સામ્રાજ્યનાં પત્ર વ્યવહારની ફાઈલો ક્યાં આવેલી છે?
5. ભાવનગર રાજ્ય દફતરભંડાર ક્યા મહારાજાનાં સમયે શરૂ થયું ?